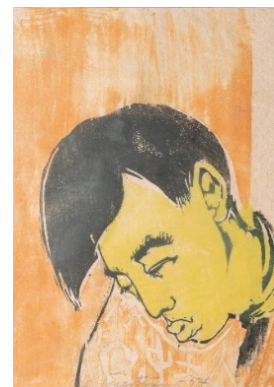

REIDAR SÄRESTÖNIEMI 100 VUOTTA – SUKUNI JUURET OVAT YÖAURINGON MAASSA

R. Särestöniemi, Harakotta, 1950-l., puupiirros. Särestöniemi-museo. Kuva: Arto Litti/Rovaniemen taidemuseo.
R. Särestöniemi, Pöllöparikkaaja 1959, väripiippiirros. Särestöniemi-museo. Kuva: Tatu Kantomaa/Rovaniemen taidemuseo.
R. Särestöniemi, Kirsisääsket, 1959, monotypia. Särestöniemi-museo. Kuva: Katri Alatalo/Särestöniemi-museo.
R. Särestöniemi, Klinalainen opiskelija, väripiippiirros. Yksityiskokoelma. Kuva: Menna Laari/Rovaniemen taidemuseo.

Taiteilija Reidar Särestöniemen (1925–1981) syntymästä tulee vuonna 2025 kuluneeksi sata vuotta. Korundissa esillä oleva juhlanäyttely esittelee taiteilijan tuotantoa kattavasti aina opiskeluvuosista alkaen. Reidar on tunnettu värikkäistä maalauksistaan, mutta juhlanäyttelyssä on mukana myös Reidarin grafiikkaa, josta hän oli kiinnostunut erityisesti opiskeluaikoinaan.

Aiheet hän poimi siitä ympäristöstä, jossa eli. Helsingissä ja Leningradissa opiskellessaan taiteilija kuvasi kaupunkien elämää ja opiskelukavereitaan. Särestössä grafiikanvedoksiin pääsivät eläimet ja kasvit: harakat ja muut linnut, kirsisääsket, käärmeet ja hevoset.

MEHUTÖLKKIGRAFIIKKA-TYÖPAJA

GRAFIIKKAA REIDAR SÄRESTÖNIEMEN INSPIROIMANA

Tässä työpajassa kokeillaan helppoa, mutta hieman kärsivällisyyttä vaativaa syväpainografiikan menetelmää. Materiaalina käytetään tavallista mehutölkkin metallipinnoitettua kartonkia. Kartongille tehdään haluttu kuva kuivaneulalla tai muulla terävällä piirtimellä ja painamisessa käytetään vesiliukoisia painovärejä. Tarkin painojälki syntyy prässillä painamalla, mutta hienoa jälkeä syntyy myös lusikan avulla.

MATERIAALIT

- Metallipinnoitettuja mehutölkkejä (pesty ja kuivattu)
- Grafiikanpaperia (syväpainopaperi, myös akvarellipaperi soveltuu)
- Sakset mehutölkkien leikkaamiseen
- Kuivaneuloja
- Vesiliukoisia painovärejä (linoväri)
- Paksun pahvin tai kartongin suikaleita värin levittämiseen
- Sanomalehtiä ja käsipyyhepaperia kuivaamiseen ja puhdistamiseen
- Ruokalusikka vedostamiseen (tai grafiikkaprässi)
- Suojapaperia (esim. tavallinen kopiopaperi käy)
- Laakea vesiastia grafiikanpaperin liottamiseen

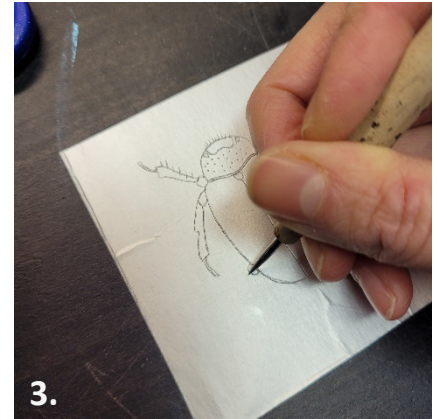
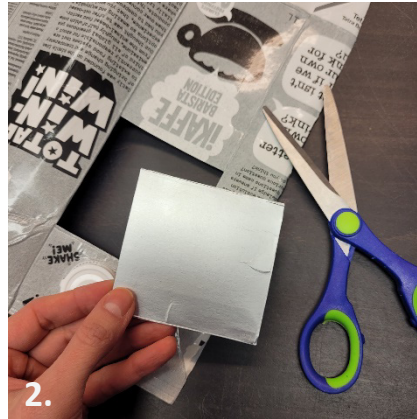
VINKKEJÄ TEOKSEN TEKEMISEEN

- Reidar teki paljon eläinaiheista grafiikkaa. Mistä perusmuodoista voi hahmotella eläimen?
- Tasaisen viivan lisäksi voi kokeilla myös erilaisten pintakuvioiden raaputtamista. Kartongin pintakerrosta voi myös koettaa varovasti repiä pois.
- Vedostamiseen voi käyttää myös grafiikan prässiä tai pastakonetta. Jos käytät pastakonetta, vedosta laatta kahden huopapalasan välissä samaan tapaan kuin grafiikan prässillä työskenneltäessä.
- Jos haluat oppia lisää mehutölkki-grafiikasta, voit etsiä ohjeita hakusanalla "Tetra Pak printing".
- Grafiikanvedosten vasemmasta alareunasta löytyy yleensä merkintä T.p.l'a (Tirée par l'artiste). Se on ranskaa ja tarkoittaa, että vedos on taiteilijan itsensä vedostama. Sen perään voi merkitä, kuinka monta vedosta on tehty (esimerkiksi T.p.l'a 1/3).

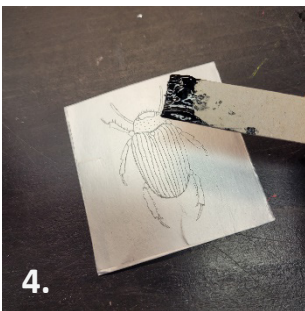
LÄHTEET

- Koskamo, Anne & Viitanen, Ulla (2025). Reidar Särestöniemi: Kaiken tahdon sanoa värinä.
- <https://www.taidegraafikot.fi/suomen-taidegraafikot-ry/taidegrafiikka/>

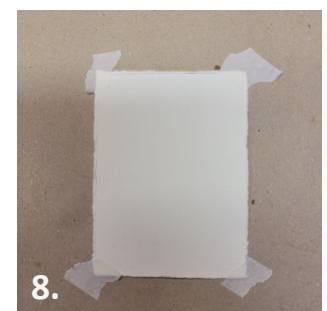
OHJE

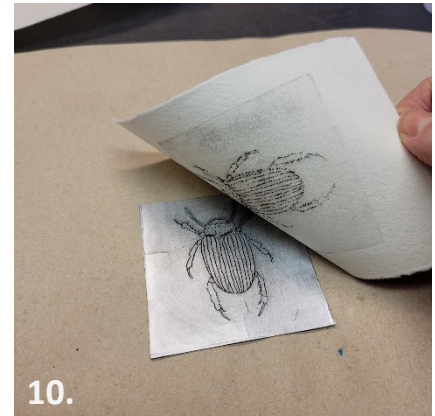
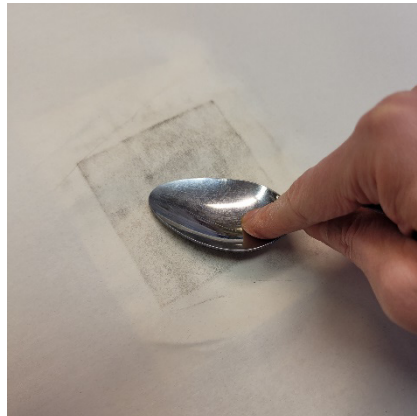
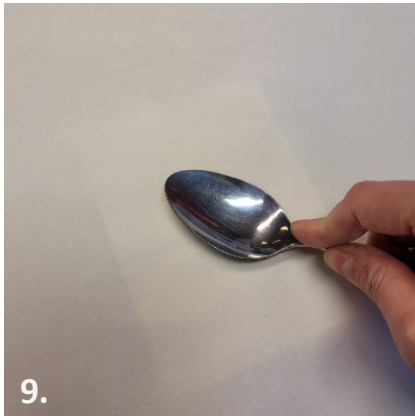
1. Laita syväpainopaperin palaset veteen likoamaan.
2. Leikkaa mehutölkistä haluamasi kokoinen pala, esim. 7 x 10 cm.
3. Piirrä kuivaneulalla tai muulla terävällä välineellä kartongin metallinväriselle puolelle haluamasi aihe. Mitä syvemmät ja tarkemmat viivat piirät, sitä selkeämmin ne erottuvat vedoksessa.

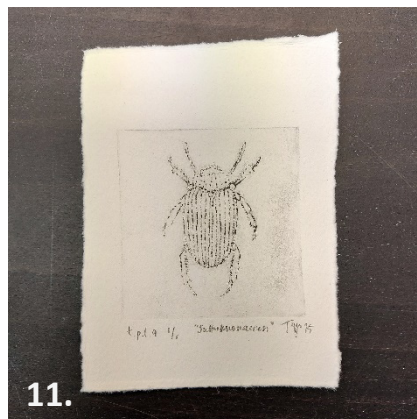
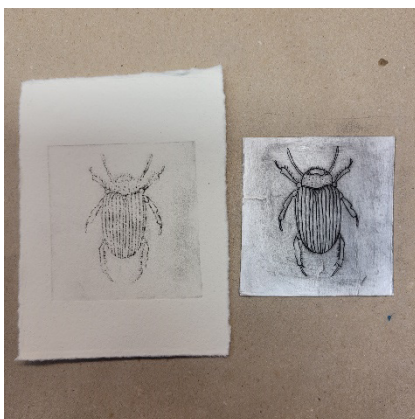
4. Kun viivat ovat valmiit, levitä pieni määrä linoväriä laatalle. Käytä apuna pahvisuikaletta ja paina väriä erityisesti viivoihin.
5. Pyyhi ylimääräinen väri pois niin, että väriä jää vain piirtämiisi viivoihin. Pyyhi myös laatan reunat.

6. Laitan laatan taakse pieni pala teippiä ja kiinnitä laatta alustaan, jotta se ei liiku.
7. Ota likoamassa ollut syväpainopaperin pala ja kuivaa se kevyesti kahden paperin välissä.
8. Aseta syväpainopaperi laatan päälle. Voit teipata myös sen varovasti kulmista. Laita päällimmäiseksi puhdas suojapaperi.

9. Hiero laattaa lusikan pohjalla voimakkaasti painaen suojapaperin läpi. Varo, etteivät laatta ja syväpainopaperi pääse liikkumaan.
10. Ota suojapaperit pois, irrota teipit ja nosta vedos varovasti irti laatasta.

11. Kun vedos on kuivunut, lisää kuvan alareunaan teksti T.p.l'a ja signeerauksesi.
12. Vedoksen voi tarvittaessa laittaa painon alle suoristumaan.